

31.10.2016

EOAK/2179/2016

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja

Esittelijä: Tarkastaja Reima Laakso

PUHELIMEN KÄYTÖN RAJOITTAMINEN

1 KANTELU

Arvostelitte Turun vankilan tulo-osastolla 104/1 noudatettua menettelyä vankien puheluiden järjestämisessä. Kerroitte kirjeessänne muun muassa, että osaston seinällä oli ohjeistus, jonka mukaan puheluja sai soittaa viisi puhelua viikossa ja puheluja pitää anoa erillisellä lomakkeella, jonka lähetitte kirjeenne liitteenä.

2 SELVITYS

Turun vankilan johtaja lähetti selvityspyyntöön lausuntonsa, jonka liitteenä oli rikosseuraimusesimiehen selvitys.

3 RATKAISU

Puhelimen käytöstä säädetään vankeuslain 12 luvun 6 §:ssä.

Johtaja totesi lausunnossaan uuden vankipuhelujärjestelmän käyttöönoton jälkeen olleen tarkoitus, että puheluita ei enää määrällisesti rajoiteta vaan soittaminen on mahdollista osastojen aukiolojen rajoissa, kuitenkin siten, että henkilökunta seuraa kaikkien vankien pääsevän soittamaan kohtuullisen tasapuolisesti. Hän kertoi selvittäneensä asiaa ja todenneensa, että kaikilla muilla Turun vankilan osastoilla oli luovuttu sovitulla tavalla puhelujen määrällisestä ja ajallisesta rajoittamisesta, mutta jostain syystä tulo-osastolle oli jäänyt ”elämään vanha käytäntö.” Johtaja otaksui tämän johtuneen mahdollisesti esimerkiksi siitä, että ko. osastolla esimies oli vaihtunut useaan kertaan lähimenneisyydessä. Johtaja kertoi lausunnon antopäivänä 5.9.2016 varmistaneensa, että tulo-osastollakin vangit voivat käyttää puhelinta osaston päiväjärjestyksen mahdollistamina aikoina.

Johtajan lausunnon mukaan laitoksen järjestyssäännössä oli kanteluajankohtana edelleen vanhentunut ohjeistus puhelimen käytöstä. Vankilan järjestyssääntö on ollut päivitystyön alla muun muassa vankeuslain muutosten ja kevään 2016 keskushallintoyksikön ja oikeusasiamiehen tarkastusten johdosta ja saataneen johtajan mukaan vahvistettua syys-lokakuussa 2016. Tämän jälkeen järjestyssäännössä ei ole enää mainintaa puhelujen määrällisestä tai ajallisesta rajoittamisesta.

Edellä Turun vankilan johtajalta saatujen tietojen valossa olitte oikeassa kyseenalaistaessanne kanteluajankohtana tulo-osastolla henkilökunnan noudattaman käytännön vankien puhelimen käytössä. Menettelytapojen muutos vankipuhelinjärjestelmän käyttöönoton jälkeen näyttää jääneen tulo-osastolla toteutumatta tiedonkulussa ilmenneiden katkosten takia. Johtajan lausunnon perusteella asiassa oli tapahtunut korjaus hänen saatuaan kantelunne johdosta laitokseen lähetetyn selvityspyynnön jälkeen tiedon asiasta.

Vaikka puhelimen käytössä nyt myös Turun vankilan tulo-osastolla on tapahtunut korjaus, niin pidän vankien yhteydenpitomahdollisuuksia lisäävien menettelytapojen usean kuukauden viivettä ko. osaston vankien kohdalla kohtuuttoman pitkänä. Vankien oikeuksien kannalta pidän huolestuttavana osastojen henkilöstön ja esimiesten sekä johdon välillä tapahtuvan tiedonkulun puutteita, jotka tulivat ilmi nyt käsillä olevan kantelun myötä. Käsitykseni mukaan tulo-osaston vangeilla on oltava oikeus luottaa henkilöstön antamien tietojen ajantasaisuuteen ja oikeellisuuteen. Rikosseuraamusesimiehen selvityksestä käy kiistatta ilmi, että vielä syyskuun alussa 2016 hän viittasi osaston henkilökunnan vanhasta soittokäytännöstä kertomaan ja järjestyssäännössä korttipuhelimista soittamisesta todettuun. Otaksun osaston henkilöstön ja rikosseuraamusesimiehen kuitenkin olleen tietoinen vankipuhelinjärjestelmän muutoksista.

Osastolla työskentelevän vakituisesti toimivan henkilöstön ja erityisesti esimiestehtävässä toimivan virkamiehen tulee olla omaehtoisesti aktiivinen ajantasaisen menettelykäytännön selvittämisessä tilanteessa, jossa kantelussa kuvatun mukaisesti vanki oli tuonut esille ristiriidan ohjeistuksen ja uuden puhelinjärjestelmän välillä jo puoli vuotta ennen johtajan määräyksestä tapahtunutta korjausta.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä esittämäni käsitykset Turun vankilan johtajan tietoon ja kiinnitän myös vastaisuudessa Turun vankilan huomiota huolellisuuteen vankien oikeuksiin vaikuttavien muutosten toteuttamisessa kaikilla vankiosastoilla.

Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen tästä päätöksestäni Turun vankilan johtajalle. Lähetän päätökseni tiedoksi myös Länsi-Suomen rikosseuraamusalueen aluekeskukselle ja Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikölle.